

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№3 (203) ЛЮТЫ 2016 ГОД

ЭКАНОМІКА

МАСАВЫХ ЗВАЛЬНЕННЯЎ НЕ ПРАДБАЧЫЦЦА?

Мадэрнізацыя Обальскага керамічнага завода нясе пэўныя рызыкі: з паляпшэннем якасці цэглы можа адбыцца чарговае скарачэнне болей за сто працоўных.

У апошні час на прадпрыемстве нямала зроблена для таго, каб прадукцыя была конкурэнтназдольнай. Аднак нягледзячы на гэта, справы цяпер ідуць не да лепшага.

Тым болей, што аб неабходнасці мадэрнізацыі завода мелі рацыю не ўчора. Завод даўно меў патрэбу ў абнаўленні, бо вытворчасць паступова станавілася ўсё меней эфектыўнай. На 1 студзеня 2015 гады працэнт зношанасці асноўных сродкаў дасягаў 51 %, у тым ліку машын і абсталявання – 71%. Керамічную цэглу там выраблялі метадам паўсухога прасавання.

Паводле галоўнага інжынера прадпрыемства Сяргея Ляўшуна, саама па сабе такая вытворчасць вельмі энергастратная. Таму завод наўпрост не ў стане паспяхова працаваць ва ўмовах пастаяннага росту коштаў на паліўна-энергетычныя рэсурсы. Менавіта эканамічны фактар прымусіў тэхнолагаў шукаць альтэрнатыву. Адпаведна было прынята рашэнне правесці рэканструкцыю цэха №2 і наладзіць выпуск керамічнай цэглы пластычнага фармавання.

Праектныя пошукі пачаліся яшчэ ў 2012-м. працэс рэканструкцыі атрымаў падтрымку на абласным узроўні. Прадпрыемства мела важнае значэнне не толькі для Обалі, але і для ўсяго Шумілінскага раёна ў цэлым. З абласнога інавацыйнага фонду ў 2013-2014 гадах было выдаткавана больш за 73 млрд рублёў на закупку сучаснага абсталявання, а таксама выкананне будаўніча-мантажных работ. Элементы новай лініі былі выраблены ва Ўкраіне і Грэцыі. Каб тэхніка функцыянавала належным чынам, яе наладзілі грэчаскія спецыялісты.

Які ж эфект разлічваюць атрымаць у Обаль ад рэалізацыі дадзенага праекта? Па-першае, метад пластычнага фармавання меней энергазатратны. Выдаткі на паліўна-энергетычныя рэсурсы па цэху №2 павінны скараціцца больш чым на 30%, што знізіць сабекошт прадукцыі. Другі плюс складаецца ў тым, што новая лінія будзе аўтаматызаванай. А гэта азначае, што чалавечы фактар звядзецца да мінімуму. Пры гэтым якасць цэглы падвысіцца, і тавар стане канкурэнтаздольным.

Акроч таго, мадэрнізацыя дасць магчымасць прыступіць да выпуску інавацыйнай прадукцыі. Новае тэхналагічнае абсталяванне дазволіць на стадыі фінішнай падрыхтоўкі сыравіны ўводзіць дабаўкі – ападкі хімпадрыхтоўкі (гэта значыць адходы станцыі абезжалезвання). У выніку ў Обалі змогуць атрымліваць цэглу рознай каляровай гамы, чым збіраюцца зацікавіць спажыўцоў.

Па словах Сяргея Ляўшова, завод плануе выпускаць на новай лініі 30 млн. штук цэглы ў год, хоць пры неабходнасці ў перспектыве яна дазваляе выйсці на прадукцыйнасць у 45 млн. На старым абсталяванні атрымлівалі тыя ж 30 млн., вось толькі якасць і сабекошт вырабаў былі зусім іншымі. Адпаведна, аб рэнтабельнасці продажаў гаворкі не ішло. А пасля рэалізацыі інавацыйнага праекта яна на прадпрыемстве павінна скласці паводле папярэдніх разлікаў каля 17%.

Аднак, каб павысіць прадукцыйнасць, трэба не толькі запусціць абноўлены цэх, але і паменшыць колькасць работнікаў – такая суровая рэальнасць. Бо эфектыўнасць праекта ацэньвалася зыходзячы з таго, што колькасць работнікаў на заводзе скароціцца з 364 чалавек у 2015 годзе да 233 у 2016 годзе. Тут мабыць, меўся на ўвазе персанал цэха №2, дзе аўтаматызаваная лінія вызваліць парадку 20-25 працаўнікоў. Праўда, пакуль што ніхто не збіраецца выстаўляць некалькі дзесяткаў людзей на вуліцу, прадумваюцца варыянты іх перакідкі на іншыя ўчасткі.

Але што атрымаецца на практыцы, пакажа час. Да таго ж з трывогай чакаюць будучага скарачэння і ў цэху №1, якому мадэрнізацыя не свеціць. Сёння там пераважае ручная праца, вытворчасць з'яўляецца надзвычай энергаёмістай і нерэнтабэльнай. Сродкі нават у гэтым выпадку давядзецца ўкласці немалыя, але зрабіць цэх прыбытковым такім шляхам усё роўна не атрымаецца. А ладзіць маштабную мадэрнізацыю, як кажа дырэктар Обальскага завода Павел Манак, не мае сэнсу. Па-першае, састарэла не толькі абсталяванне, але і будынак, узведзены ў 1956 годзе. Па-другое, немэтазгодна праводзіць ўнутры поўнае тэхнічнае пераўзбраенне, калі стан самой пабудовы ацэньваецца як нездавальняючы. Так што будучыня работнікаў першага цэха – а іх больш за 90 чалавек – застаецца даволі няўпэўненай.

Ва ўсякім выпадку ў бліжэйшы час масавых звальненняў на заводзе не прадбачыцца, падкрэсліў намеснік старшыні Шумілінскага райвыканкама па эканоміцы Віктар Доктараў. Усе разумеюць, што сітуацыя склалася няпростая, знайсці працоўныя месцы ў Обаль нялёгка, і важна не дапусціць ўзнікнення сацыяльнай напружанасці. Таму зараз асноўная задача – запуск сучаснай лініі і атрыманне першай інавацыйнай прадукцыі.

Затым трэба будзе ацаніць, наколькі цэгла палепшанай якасці стане карыстацца попытам. І тут неабходна не проста чакаць цікавасці з боку спажыўцоў, але і самім актыўна прасоўваць тавар на рынак. Пры добрым раскладзе, магчыма, прадпрыемству ўдасца застацца на плаву, не скарачаючы на трацінy калектыў. Тады частку людзей можна будзе ў перспектыве заняць на нейкіх іншых участках, што куды лепш, чым пакінуць іх без працы. Але гэта – пытанні заўтрашняга дня. А сёння і насельніцтва Обаль, і раённыя ўлады ўскладаюць вялікія надзеі на мадэрнізацыю керамічнага завода.

Ян Вайтовіч

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

ПРАБЛЕМЫ ПРАДПРЫМАЛЬНІЦТВА

НЕЛЕГАЛЬНЫ БІЗНЭС У РАЁНЕ

Падаткоавай інспекцыяй у 2015 годзе ўстаноўлена 16 фактаў займання фізічнымі асобамі незарэгістраванай прадпрымальніцкай дзейнасцю.

Арыштавана таварна-матэрыяльных каштоўнасцяў, даходу на суму 188 млн. рублёў, daналічаны падаткі ў бюджэт у суме 48,4 млн. рублёў, накладзены адміністрацыйны штраф у суме 14,3 млн. рублёў.

Парушэнні выяўлены ў сферы незаконнага гандлю, перавозкі грузаў ці пасажыраў, рамонту аўтатранспартных сродкаў, гандлю праз Інтэрнэт, нарыхтоўкі і рэалізацыі металалому.

Інспекцыя нагадвае, што згодна з заканадаўствам, рэалізацыя тавараў фізічнымі асобамі ажыццяўляецца толькі пасля дзяржаўнай рэгістрацыі ў якасці індывідуальнага прадпрымальніка. Прадпрымальніцкая дзейнасць без дзяржаўнай рэгістрацыі і атрымання спецыяльнага дазволу (ліцэнзіі), а яго атрыманне абавязковае, калі ў гэтым дзеянні няма саставу злачынства – цягне накладанне штрафу ў памеры да 100 базавых велічынь з канфіскацыяй тавараў, даходаў, транспартных сродкаў (ці без канфіскацыі). І тут не мае значэнне, у чыёй уласнасці яны знаходзяцца.

Так што толькі строгае выкананне дзеючага заканадаўства папярэдзіць вашы матэрыяльныя і маральныя страты.

shumilino.by

ФІНАНСЫ КРЫЗІС

РАЁНУ НЕ ХАПАЕ ГРОШАЙ

На апошняй сесіі Шумілінскага райсавета дэпутаты зацвердзілі справаздачу аб выкананні раённага бюджэту за мінулы 2015 год. У выніку расходная частка бюджэту перавысіла даходную болей чым на 8,2 мільярды рублёў.

Дэпутаты райсавета зацвердзілі справаздачу аб выкананні раённага бюджэту за 2015 год па даходах у суме 228, 2 мільярды рублёў, па расходах у суме 236,4 млрд. рублёў, з перавышэннем расходаў над даходамі ў суме 8,2 млрд. рублёў.

У сувязі з недаатрыманнем прыбыткаў былі прыняты змяненні аб пераразмеркаванні фінансавых сродкаў па некаторых артыкулах раённага бюджэту 2016 года.

Апроч таго, дэпутаты дазволілі Шумілінскаму райвыканкаму права прадстаўляць льготы па падатках, зборах (пошлінах) асобным плацельшчыкам – фізічным асобам, у залежнасці ад іх маёмаснага становішча.

Ян Вайтовіч

ГРАМАДСТВА І ЗАКОН

ЧАСЦЕЙ ХАБАР БЯРУЦЬ МЕДЫКІ

Найбольшая колькасць карупцыйных злачынстваў у 2015 годзе выяўлена ў сферы аховы здароўя рэгіёну.

У 2015 годзе ў рэгіёне ўлічана 177 карупцыйных злачынстваў, што на 2 менш, чым у 2014-м (улічаны злачынства – гэта тыя, па якіх ёсць рашэнне суда альбо Следчага камітэта). Іх удзельная вага ў агульнай колькасці зарэгістраваных у вобласці злачынстваў складае 1,56% (сярэдні паказчык па рэспубліцы - 1,65%).

Найбольшая колькасць карупцыйных злачынстваў зарэгістравалі ў ахове здароўя – 34 выпадкі, у сферы транспарту - 23, у сельскагаспадарчай вытворчасці і гандлі – па 20. Пяць карупцыйных злачынстваў здзейснілі работнікі мясцовых органаў улады, два - супрацоўнікі праваахоўных органаў. За год да адказнасці прыцягнулі 85 чалавек.

Больш за ўсё злачынстваў гэтай катэгорыі зарэгістравалі ў Віцебску (52 выпадкі), Наваполацку (33), Аршанскім раёне і Оршы (30).

Матэрыяльны ўрон па улічаным ў 2015 годзе карупцыйных злачынствах установлены на суму 4,7 млрд. рублёў, з якіх кампенсавана 1,8 млрд. рублёў, накладзены арышт на маёмасць, ацэнены ў 2,4 млрд. рублёў.

У 2015 годзе органы пракуратуры вобласці правялі 129 праверак па пытаннях выканання антыкарупцыйнага заканадаўства. У выніку ўзбуджана 19 крымінальных спраў, унесена 419 актаў нагляду, да адказнасці прыцягнулі 344 чалавекі. Ў пазасудовым парадку кампенсаваны ўрон на суму больш 2,54 млрд.рублёў.

А. Прылуцкі

СПОРТ

ГОНАР РАЁНА

У сярэдзіне студзеня шумілінскія валейбалісты завіталі ў Бешанковічы, дзе ва ўпартай барацьбе перамаглі мясцовую каманду.

Для аматараў актыўнага адпачынку ў Шуміліне маюцца спартыўныя залы, а валейбол мусіць любімы від спорту. Да таго ж апошнім часам пачалі праводзіцца таварыскія сустрэчы са спартсменамі з іншых раёнаў.

Нядаўна шумілінскія валейбалісты ездзілі ў Бешанковічы, дзе з лікам 3:2 перамаглі мясцовую каманду. Варта адзначыць, што на гэты раз удзел у спартыўных спаборніцтвах прымаў новапрызначаны старшыня Шумілінскага райвыканкама Аляксандр Снараў.

У сваю чаргу з візітам ў адказ на Шумілішчыну завіталі бешанковіцкія спартсмены. Як і было вырашана па дамоўленасці, яны пашырылі гульнявую праграму: акрамя валейболу, дадаткова зладзілі яшчэ і ў міні-футбол.

Апошняя валейбольная сустрэча выдалася напружанай і нярвовай. Упершыню ў камандзе нашага раёна дэбютаваў старшыня райвыканкама Аляксандр Снараў, таксама гонар раёна абаранялі Сяргей Аксёнаў, Сяргей Шніпаў, Сяргей Абраменка, Уладзімір Шэдзько, Алег Асташонак, Аляксандр Іваноўскі і Антон Сілін. Ва ўпартай барацьбе з лікам 3:2 выйграла сустрэчу шумілінская каманда.

У міні-футболе "Шуміліна" і "Бешанковічы" заўзятары пабачылі вясёлую галявую сустрэчу. Атакі футбалістаў не спыняліся, у выніку чаго канчатковы лік 10:5 атрымаўся на карысць гаспадароў.

Паводле Шумілінскага аддзела адукацыі, спорту і турызму, міжраённыя спаборніцтвы будуць практыкавацца і надалей. У праграму такіх сустрэч плануюць уключыць такія папулярныя віды спорту, як гіравы спорт, армрэслінг, перацягванне каната і інш. Па ўсяму відаць, што у бліжэйшых планах шумілінскіх аматараў спорту магчымы выезд да лёзненскіх спартсменаў.

Алесь Прыбярэжны

ЭКАЛОГІЯ

ШЧУПАКА МОЖНА ЛАВІЦЬ ДА 8 САКАВІКА

Забарона на вылаў шчупака ў Віцебскай вобласці будзе дзейнічаць з 9 сакавіка па 25 красавіка, тады як у іншых рэгіёнах Беларусі ён ўводзіцца ўжо з першага дня наступнага месяца.

Такія тэрміны звязаны з тым, што ў вадаёмах Віцебскай вобласці вада праграваецца значна пазней. Адкладаць ікру шчупак пачынае ў сакавіку-красавіку пасля раставання лёду пры дасягненні тэмпературы вады ў 3-6 ° С. Нераставанне рыбы адбываецца на невялікіх глыбінях у прыбярэжнай зоне вадаёмаў, а таксама ў поймах рэк і ручаёў.

Выходзячы на мелкаводдзе, шчупак становіцца безабаронным перад чалавекам, таму ўстанаўленне забароны на яго вылаў у гэты перыяд забяспечвае спрыяльныя ўмовы для ўзнаўлення шчупака, у тым ліку развіцця лічынак. Браканьерскі вылаў кожнага шчупака, чякі ўдзельнічае ў нерасце прыводзіць да канфіскацыі з вадаёма дзясяткаў тысяч ікрынак.

Выпадкова злавіўшы шчупака ў перыяд забароны, яго варта неадкладна адпусціць. Інакш парушальніка чакае штраф ад 4 мільёнаў 200 тысяч рублёў да 10 мільёнаў 500 тысяч рублёў. Пры гэтым прыйдзецца кампенсаваць шкоду прыродзе ў трохразовым памеры – 1 мільён 890 тысяч рублёў за кожную асобіну. Калі ж памер шкоды перавысіць 21 мільён рублёў, заканадаўствам прадугледжана крымінальная адказнасць, паведамляе прэс-служба Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету.

gosinspekciya.gov.by

ДАНІНА ПАМЯЦІ

ШКОЛЕ ПРЫСВОІЛІ ІМЯ ПАДВОДНІКА

Віцебскай школе прысвоілі імя падводніка Анатоля Іспянкова, ураджэнца Шумілінскага раёна. Таксама ў Віцебску прайшлі ўрачыстасці, прысвечаныя памяці Анатоля Іспянкова – нашага земляка, камандзіра электра-тэхнічнага дывізіёна падводнай лодкі «Камсамолец», патанулай у 1989 годзе ў Нарвежскім моры.

Марское братэрства - непарушнае!

Традыцыйна ў зімовыя дні ў Віцебску праводзяцца мерапрыемствы, прысвечаныя памяці Анатоля Іспянкова – нашага Шумілінскага земляка. У іх прымаюць удзел сваякі героя, калегі, якія прыязджаюць з усіх куткоў былога Саюза. Як і ўсё, хто загінуў на «Камсамольцы», Анатоль Іспенкоў пасмяротна узнагароджаны ордэнам Чырвонага Сцяга. У Шумілінскім раённым музеі яму прысвечана экспазіцыя.

Вітаючы шматлікіх гасцей, старшыня абласнога савета ветэранаў Генадзь Ягораў адзначыў, што іх грамадская арганізацыя робіць усё, каб вярнуць імёны тых, хто паклаў жыцці на алтар Вялікай Перамогі, здзейсніў подзвігі ў пасляваенны час.

Першым акордам стала ўрачыстасць з нагоды рашэння гарвыканкама аб прысваенні імя марака СШ №8 абласнога цэнтра. Тут з 5-га да выпускнога класа вучыўся ўраджэнец Шумілінскага раёна. Пра гэта гасцей інфармуе усталяваная ў мінулым годзе перад уваходам у навучальную ўстанову мемарыяльная дошка. Перад пачаткам мерапрыемства, яго ўдзельнікі, многія з якіх ведалі асабіста героя-падводніка, ушанавалі памяць Анатоля Іспянкова хвілінай маўчання.

Дырэктар СШ №8 Алена Каралёва выказала надзею, што імя марака назаўжды запомняць цяперашнія вучні і свaімі ўчынкамі будуць годнымі памяці нашага земляка. Быў паказаны відэаролік які распавядаў пра подзвіг Анатоля Іспенкова, які да апошняга забяспечваў электрычнасцю і святлом аварыйную субмарыну.

Словаў узяў старшыня абласной арганізацыі Беларускага саюза ваенных маракоў капітан І рангу Анатоль Кавалёў, які ведаў многіх загінуўшых з «Комсомольца». А дзякуючы намаганням кіраўніка шумілінскай раённай арганізацыі (ён таксама прысутнічаў у зале) Анатоля Бычкова на гарадскім возеры ўсталяваны памятны знак героям-маракам.

Завяршыла афіцыйную частку канцэртная праграма, падрыхтаваная навучэнцамі. Аднак калегі не спяшаліся разыходзіцца, вывучаючы школьны куток, прысвечаны члену экіпажа «Комсомольца», і успамінаючы «справы даўно мінулых дзён».

Цікавы факт. XXIV Міжнародны турнір па вольнай барацьбе памяці Анатоля Іспянкова і загінулых падводнікаў, які праходзіць цяпер у абласным цэнтры, першапачаткова арганізаваны па ініцыятыве Анатоля Каваленка, з якім будучы марак сядзеў за адной партай.

Сёння ў спаборніцтвах удзельнічаюць больш за 220 атлетаў не толькі з нашай краіны, але і Латвіі, Малдовы, Расіі і Украіны. Некаторыя з іх пабывалі і на школьным мерапрыемстве. Хочацца верыць, што яны павязуць дадому не толькі ўражанні пра беларускую гасціннасць, але і памяць пра нашага земляка, які да апошняга выконваў свой воінскі абавязак.

Сімвалічна, што спартыўная школа, дзе праходзяць спаборніцтвы, як і субмарына, якая стала апошнім домам Анатоля Іспянкова, носіць назву «Камсамолец».

vitvesti.by

ЗДАРЭННІ, КРЫМІНАЛ

У НАСТАЎНІЦЫ СКРАЛІ ПЛАНШЭТ

На днях быў здзейснены крадзёж планшэта з дома настаўніцы пачатковых класаў.

Другога лютага а палове восьмай вечара ў Шумілінскі РАУС звярнулася 57-гадовая настаўніца пачатковых класаў. Жанчына паведаміла, што пры невядомых абставінах з яе дома знік планшэт. Нанесены ўрон ацэньваецца ў 3 мільёны рублёў.

Як высветлілі супрацоўнікі міліцыі, злачынства здзейсніў 21-гадовы непрацуючы, які знаходзіўся ў гасцях. Малады чалавек раней быў ужо судзімы за крадзеж. Па дадзеным факце ўзбуджана крымінальная справа па адпаведным артыкуле

ЗБІЛІ ЎКРАІНЦА

Паблізу гарадскога пасёлка Обаль 38-гадовая жыхарка горада Віцебска на аўтамабілі «Mercedes» здзейсніла наезд на 45-гадовага грамадзяніна Украіны.

11 лютага а палове восьмай гадзіны вечара беспрацоўны ўкраінец, нечакана выйшаў на праезджую частку, дзе быў збіты аўтамабілем, паведамляе прэс-служба ДАІ.

Ад атрыманых траўмаў пешаход, які не быў пазначаны святлоадбіўнымі элементамі, памёр на месцы здарэння.

ВЫПІЎ З "СЯБРАМІ"

Жыхар Шуміліна распіваў са знаёмымі спіртныя напоі ў сябе дома і заснуў. Калі прачнуўся, то не знайшоў сваіх рэчаў.

Пасля таго, як гаспадар заснуў, двое "сяброў" пагаспадарылі ў чужой кватэры: укралі мабільны тэлефон, прыстаўку і пульт кіравання да тэлевізара.

Агульны ўрон, нанесены пацярпеламу, складае 1,4 мільёна рублёў. Злачынцы ўжо ўстаноўлены. Цяпер ім пагражаюць папраўчыя работы або арышт, або абмежаванне волі да чатырох гадоў, або пазбаўленне волі на той жа тэрмін.

Сяржук Крупскі
па матэрыялах УУС

"ЦЫГАНСКІ СЛЕД"

У раёне пачасціліся выпадкі рабавання кватэр асобамі цыганскай знешнасці. Пры гэтым асабліва пацярпелі занадта даверлівыя пенсіянеры.

Залішняя даверлівасць некаторых грамадзян, зараз асабліва гэта тычыцца пенсіянераў і жыхароў сельскай мясцовасці, становіцца прычынай іх бед. Так, у мінулым годзе асобамі цыганскай знешнасці былі абрабаваны двое пенсіянераў, якія жывуць у Юраве і Лявонаве.

Сёлета таксама ўжо ёсць "цыганскі след". Так, у сярэдзіне лютага ў адной з пенсіянерак аграгарадка Мікіціха з кватэры зніклі 1,6 млн рублёў. Гэта здарылася ў той момант, калі гаспадыня пайшла ў магазін. Дзверы не замкнула, дома заставаўся хворы муж, які не можа хадзіць. Як затым высветлілася ў гэты дзень па весцы Мікіціха шпацыравалі дзве жанчыны "цыганскай знешнасці". Яны наведвалі кватэры, але калі там былі гаспадары, то хутка знікалі.

Паводле начальніка камітэта судовых экспертыз Руслана Марцынкевіча, супрацоўнікамі міжраённага аддзела Дзяржаўнага камітэта судовых экспертыз Рэспублікі Беларусь з дапамогай сведкаў быў складзены фотаробат адной з падазроных асоб.

Наступныя правілы бяспекі павінны стаць нормай жыцця кожнага:

– не пакідайце без нагляду дом і рэчы, калі выходзіце з дома нават на невялікі час – замкніце на замок дзверы;

– ніколі не пакідайце ключы ад дома ва ўмоўленых лёгкадаступных месцах;

– не пускайце ў свой дом грамадзян, якія злоўжываюць спіртным, малазнаёмых ці незнаёмых людзей, асабліва асоб цыганскай знешнасці;

– нічога не купляйце "з рук" у незнаёмых;

Пры з'яўленні незнаёмых гандляроў ці падазроных людзей, што ходзяць па хатах, запісвайце прыкметы і нумары машын, неадкладна тэлефануйце 102.

Сяржук Крупскі

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым–зрабіцебясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ДЗІЎНЫЯ РЭВАЛЮЦЫІ

Крызіс — гэта нармальны стан капіталістычнай эканомікі і дэмакратычных палітычных сістэм. Непрадказальнасць сітуацыі не пагражае ім разбурэннем, а выступае ў якасці абавязковай умовы развіцця.

Перадусім неабходна канкрэтызаваць паняцце «крызіс». Паводле Вікіпедыі, крызіс — гэта «стан, пры якім існуючыя сродкі дасягнення мэтаў робяцца неадэкватнымі, у выніку чаго ўзнікаюць непрадказальныя сітуацыі».

У межах беларускай мадэлі адзіным суб'ектам з'яўляецца ўлада. Толькі яна надзеленая правам і рэсурсамі для пастаноўкі публічных мэтаў і іх рэалізацыі. Мэтай улады з'яўляецца... утрыманне ўлады. Такая вось таўталогія.

Аўтар тэрміна «стваральнае разбурэнне» эканаміст Іосіф Шумпетэр галоўную прычыну крызісаў звязваў з залішняй колькасцю інавацый, засваенне якіх немагчымае без разбурэння састарэлых эканамічных структур. Крызіс і бярэ на сябе ролю разбуральніка старога. Аднак «наш крызіс» — гэта этап у развіцці «ўладнай вертыкалі», калі яна перастае адпавядаць зменлівым знешнім і ўнутраным выклікам. У выніку не толькі ўлада, але і грамадства спаўзаюць у хаос і смуту, якую ў нас прынята называць «рэвалюцыяй».

Негатыўны адбор

Арганізацыйны кампанент крызісу звязаны з неэфектыўнасцю, якая ўвесь час расце, а затым і з распадам кіраўнічых структур, у тым ліку і наноў узніклых. Яго вастрыня вызначаецца як знешнімі фактарамі (няўменнем рэагаваць на зменены абставіны), так і ўнутранымі збоямі.

На сёння арганізацыйны кампанент, бадай, самы «прасунуты» — яго наяўнасць прызнае нават адзіны палітык (АП). У сваіх рашэннях АП прывык ісці «ад жыцця». А жыццё крута мяняецца. Непазбежнасць рэформ ужо выразна ўсвядомленая эканамічным блокам «уладнай вертыкалі», які ціснe на АП. І той вымушаны абараняцца. 26 студзеня АП у чарговы раз быў вымушаны растлумачыць, што «так званыя рэформы для сябе» будуць не толькі «адрынутыя народам», але і «дэстабілізу¬юць абстаноўку», «и тогда нам потребуется при потере управляемости (выдзелена. — С.Н.) возможно, и лица власти, денег гораздо больше, чем надо, допустим, сегодня для погашения внешнего заимствования».

Згода ўлады на рэформы — свedчанне яе смуты. У эканамічным блоку згода ўжо дасягнутая. Але АП не забыў шок, які ён перажыў у пачатку 90-х гадоў. Адсюль чаплянне за міфалагічму парадку і стабільнасці. Адсюль жа вера ў магчымасць з дапамогай ручнога кіравання (мадэрнізацыі кіравання) павысіць канкурэнта-здольнасць эканамічнага складніку беларускай мадэлі.

«Чыноўніцкая закасцянеласць, — тлумачыць Булдакоў, — спараджае не меншы дэструктыўны эфект. У пачатку ХХ стагоддзя, паводле ацэнак сучаснікаў, у вярхах сканцэнтравалася «ўся гама расійскіх бяздарнасцяў, дурняў, істэрыкаў і рабаўнікоў». Кіраўнічы крызіс «развітога сацыялізму» адлюстроўваў няздольнасць камбюракратыі і «чырвоных дырэктараў» абслугоўваць утопію інакш, чым пры дапамозе прыпісак і пазаэканамічнага прымусу».

Чыноўніцкая закасцянеласць — прамое следства негатыўнага адбору, які развіваецца ў неканкурэнтным асяроддзі. За мінулае стагоддзе істотных зрухаў у гэтым пытанні не адбылося. Ці варта пасля гэтага здзіўляцца, што адной з прычын, якая блакуе правядзенне рэформаў, памочнік прэзідэнта па эканоміцы Кірыл Руды на Кастрычніцкім эканамічным форуме назваў адсутнасць ва ўрадзе спецыялістаў з вопытам «працы ў рынкавых умовах»…

Кожнай жанчыне — па мужыку

Ахлакратыўны складнік крызісу не варта атаясамліваць з анархіяй. Яна звязаная з вылучэннем на першы план маргінальных элементаў, якія зыходзяць з ваяўніча-спажывецкіх установак. У гэты перыяд кіруе натоўп або адпаведныя стэрэатыпы паводзінаў.

Ахлакратыя праяўляе сябе ва ўмовах рэгрэсу калектыўнай псіхікі да архаічных адносін і дамінавання інфантыльных эмоцый на ўсіх сацыяльных узроўнях. Асабліва гэта заўважна ў кропках біфуркацыі, калі правадыры охласу задаюць і навязваюць мэты і спосаб паводзін усяму грамадству. Пры гэтым сувязь лідар—масы набывае спрошчаны «правадырскі» характар. На гэтай аснове ўзнікае адчуванне знітаванасці, якая здольная супрацьстаяць варожаму свету.

У 1917 годзе ахлакратыя найбольш яскрава праявіла сябе праз палітычны лозунг: «Рабуй нарабаванае» і праз рост самасудных распраў. Сучасны правадыр ахлакратыі ў Расіі — Уладзімір Жырыноўскі. Варта хаця б прыгадаць яго абяцанне даць кожнай жанчыне па мужыку, а кожнаму мужыку — па бутэльцы гарэлкі.

У 1994 годзе ў Беларусі маргінальныя элементы прадвызначылі вынік першых прэзідэнцкіх выбараў. Першыя выбары апынуліся і апошнімі. Спасылка АП на народ, што не прымае «так званыя рэформы для сябе», сведчыць пра актуальнасць ахлакратыўнай стадыі крызісу. Два дзесяцігоддзі яна знаходзілася ў адносна латэнтнай форме. Але сёння, мяркуючы па ўсім, гатовая зноў актывізавацца.

Ламаць — не ствараць

Рэкрэатыўны кампанент крызісу пераважае ў той момант, калі «чалавек натоўпу» зноў згаджаецца на ролю істоты, якой кіруе дзяржава. Пры гэтым актывізуецца псіхалагічны кампанент «уцёкаў ад свабоды». У найноўшай гісторыі Беларусі гэты кампанент канчаткова сфармаваўся пасля канстытуцыйнага рэферэндуму 1996 года. Ён стаў заключным акордам рэвалюцыйнай смуты і дазволіў умацавацца «дэспатычнай дэмакратыі». Кола замкнулася. «Дзяржаўнасць, — паводле трапнай заўвагі Булдакова, — адрадзілася з дапамогай традыцыі, якая супакоілася».

Паводле Маркса, рэвалюцыя — лакаматыў гісторыі. Аднак на нашых землях гэты лакаматыў усё мінулае стагоддзе бегаў па кругу. Дзіўныя атрымліваліся рэвалюцыі. Яны руйнавалі стары свет, але адбудаваць новы свет не здолелі. Безумоўна, нешта мянялася. Імператар, генеральны сакратар, прэзідэнт... Гэта ўсяго толькі формы непадкантрольнай грамадству ўлады.

Але праблема кантролю — гэта праблема грамадства. Рухаючай сілай буржуазных рэвалюцый было трэцяе саслоўе. Яно ўсведамляла свае інтарэсы, і дзеля іх рэалізацыі не мела патрэбы ў патэрналісцкай дзяржаве.

Беларуская апазіцыя традыцыйна канцэнтруе свае намаганні на задачы адхілення АП і наіўна мяркуе, што сам факт перамогі на выбарах здольны гарантаваць незваротнасць дэмакратычных пераўтварэнняў.

Досвед Украіны не пацвярджае такія спадзяванні.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
"Новы час"

НАШЫ ЧЫНОЎНІКІ

СТРАШНАЕ ПРЫЗНАНЬНЕ ВІЦЭ-ПРЭМ'ЕРКІ КАЧАНАВАЙ

Магчыма, сярод цяперашняй намэнклятуры яшчэ сустракаюцца такія, каго можна назваць беларускім чыноўнікам. Але ў абсалютнай масе яны да Беларусі дачыненьня ня маюць, бо ня ёй служаць, пра што і самі прызнаюцца з задавальненьнем – «мы люди государевы».

Для іх не існуе Канстытуцыі, народа, іміджу краіны. Ты толькі слухаеш і абураесься – хіба так можна? Як ня сорамна! У грамадзкім месцы. Аказваецца, можна і ня сорамна.

Здаецца, першы заявіў пра зьмену грамадзкага ладу ў краіне міліцэйскі міністар Сівакоў: «Я человек государев». Ну, з аднаго боку, служба ў яго такая, а зь іншага – яго справа, пра сябе кажа.

Пасьля гэтую «фішку» паўтаралі многія. Думалася – іхная справа хамут на шыі насіць. Брак выхаваньня, адукацыі, культуры.

І вось днямі дагаварылася віцэ-прэм'ер Качанава. Новае ў трактоўцы – тое, што ўжо не пра сябе яна гэта сказала, а пра ўсіх: «Вы все государевы люди и должны понимать ситуацию в стране».

Адразу скажу, што «понимать» «государевы люди» нічога не «должны» па вызначэньні. Яны павінны «четко» выконваць каманды. Усё іншае сьведчыць пра дэфэкты пароды і прабелы ў дрэсуры.

«Государев» чалавек – супрацьлеглаcьць чалавека вольнага. Раб.

Нехта ўспрыняў словы чыноўніцы як абразу, нехта як глупства, большасьць прапусьціла міма вушэй (усім кінулася ў вочы іншае – пра маленькую зарплату). Але глядзіце, які пазл склаўся.

У Беларусі ўсталяваная абсалютная манархія. Ёсьць «гасудар», які па-за крытыкай і па-за выбарамі-перавыбарамі. Ягонае жаданьне вышэй за Канстытуцыю і законы, ён вырашае – каго расстраляць, каго пасадзіць, каго памілаваць.

Ён пажыцьцёвы і, пра што ня раз заяўляў «жартам», улада ад яго пяройдзе сыну.

Скажаце, ну што за фэадалізм пасярод Эўропы ў 21 стагодзьдзі. Тым часам дэградацыя грамадзка-палітычнага ладу працягваецца. Дадайце да ўсяго пералічанага прывязку рабочых да прадпрыемстваў, «дармаедаў» і мноства іншага «законатворчага» ідыятызму і вы атрымаеце тыповае сярэднявечча на двары. Прычым вэктар дэградацыі адназначны: за фэадалізмам наступны прыпынак – рабаўладальніцкі лад. Вось ужо Сяргей Астраўцоў трапна параўноўвае Астравецкую АЭС зь пірамідай фараона, іншага сэнсу ў ёй няма.

Толькі ня сьмейцеся, мы ўжо з фэадалізму сьмяяліся…

Мы жывем у сярэдзіне вялікага абсурду, які імкліва набліжаецца да таго, каб стаць поўным. Прычым, гледзячы знутры, сыстэма можа і не выглядаць абсурднай (як для карэйцаў у КНДР) – толькі звонку ці вачыма вольнага чалавека.

У мяне няма сумневу, што сыстэма лясьне. Але чым пазьней, тым балючай. Бо ў філязофіі поўны абсурд зьяўляецца сынонімам немагчымага. Праўда, колькі яшчэ крыві папсуе «негосударевым» людзям абсурдная ўлада, пакуль дасягне сваёй немагчымай паўнаты…

Сяргей Дубавец
www.svaboda.org

БЕЛАРУСЬ – ЕС

ЛУКАШЕНКО СБРОСИЛ САНКЦИИ ЕС

За несколько часов до снятия санкций Евросоюза, в полдень 15 февраля, в двух сотнях метров от здания Администрации президента в Минске безнаказанно митинговали критики политики Александра Лукашенко. Так что в Брюсселе могли сказать: вот видите, элементы либерализации налицо!

Впрочем, намерение поощрить белорусское руководство вызрело гораздо раньше. 15 февраля Совет ЕС, не продлив санкции в отношении 170 физических лиц и трех компаний из Беларуси, проштамповал решение, которое было уже секретом полишинеля. Не секрет и то, что почти полной отменой европейских санкций Минск вознагражден отнюдь не за демократизацию (при том что уступки западным требованиям были).

Перезагрузку отношений между Беларусью и Западом подтолкнул российско-украинский конфликт (хотя непродуктивность политики изоляции многим в Брюсселе стала очевидной и до того). Сегодня Москва расхлебывает кашу конфронтации с западным миром, Минск же, ближайший союзник Кремля, кует железо дипломатических побед, надеется конвертировать нормализацию отношений с ЕС и США в финансово-экономические выгоды.

Мюнхен: Макей на коне

Показателен контраст речей, с которыми выступили на днях на 52-й Мюнхенской конференции по вопросам безопасности российский премьер Дмитрий Медведев и глава белорусской дипломатии Владимир Макей.

Первый охарактеризовал нынешние отношения Москвы и НАТО так: «Мы скатились во время новой холодной войны». По его версии, виноват, понятное дело, Запад, сделавший, мол, из России страшилку.

Макей же, как сообщает пресс-служба его ведомства, делал акцент на необходимости восстановить полноценное сотрудничество между Беларусью и ЕС. И особенно хвалил мотор Евросоюза — Германию, которая, «нам кажется, понимает, какую роль играет Беларусь в нынешней ситуации». Что можно расшифровать так: немцы оценили нашу страну как донора стабильности в регионе.

У белорусского министра был в ФРГ целый каскад встреч, в том числе с тамошним коллегой Франком-Вальтером Штайнмайером, еврокомиссаром Йоханнесом Ханом. И все это выглядело как прелюдия к отмене санкций.

Кремлю такая перспектива пока не улыбается. На той же конференции в Мюнхене руководитель европейской дипломатии Федерика Могерини отметила, что санкции в отношении России следует сохранить, пока та не выполнит целиком минские договоренности (а в этом деле, как известно, еще конь не валялся).

Вытащить Беларусь из российского силового поля: миссия невыполнима?

Таким образом, после Крыма два похожих по природе авторитарных режима стали восприниматься Западом совершенно по-разному.

Нет, Лукашенко не добавил белорусам демократии. Разница выявилась в том, что Россия — империя, показавшая свой хватательный рефлекс, многогрешный же белорусский режим имперскими замашками не страдает.

Вдобавок действия путинских зеленых человечков на Украине заставили белорусское руководство примерить подобный сценарий на себя. Обострилась нужда в пространстве для геополитического маневра. Минск аккуратно дистанцировался, насколько мог, от агрессивной политики Москвы и, более того, сумел завоевать лавры миротворца.

Смягчением отношения, а в итоге — снятием санкций белорусскому руководству, цинично говоря, проплатили позицию в вопросах безопасности, крайне ценную для европейцев из-за страха перед российской угрозой.

Сверхзадача же — исподволь вытащить Беларусь из сверхмощного российского магнитного поля. Но тут проблема не только в неизбежном противодействии Кремля (который уже сегодня нервно посматривает на процесс нормализации отношений Минска с Западом), а и в самой архаично-грубой архитектуре белорусского режима, которая ну никак не вписывается в европейские представления о прекрасном…

Поле для игры

Оппозиция оценивает эту новую политику Брюсселя в основном кисло: мол, режим получит подпитку и додушит внутри страны все, что еще шевелится.

Однако пока мы видим, что Минск старается держать силовиков в рамках. В худшие времена заводил акции на Октябрьской площади повязали бы, не дав произнести пламенных речей. На этот же раз милиция скромно наблюдала издали и даже протоколов на штрафы, кажется, на составляла.

Давать отмашку на новый разгул репрессий после выхода из-под санкций было бы глупо: за что боролись? Белорусские власти надеются получить доступ к финансовым инструментам ЕС, его содействие во вступлении в ВТО, приток инвестиций. Да и с личностной точки зрения чиновникам приятнее разъезжать по Европе, чем чувствовать себя изгоями. Короче, Париж стоит мессы.

Польский министр иностранных дел Витольд Ващиковски назвал снятие санкций с белорусского режима «важным экспериментом». Да, он может сорваться, как сорвалась белорусско-европейская оттепель 2008—2010 годов. Но, во всяком случае, на сегодня есть поле для игры. И Брюсселю несомненно важно навязать белорусским властям некий вариант дорожной карты, побуждавшей бы пусть и по миллиметру, но проводить внутренние изменения.

Все познается в сравнении. Смоделируем иной вариант развития событий после Крыма: Беларусь одобряет его аннексию, размещает на своей территории российскую авиабазу, посылает своих летчиков в Сирию для демонстрации братства по оружию, по полной программе втягивается в холодную войну против НАТО. При этом Николай Статкевич, который сегодня выступал на Октябрьской площади, продолжал бы мотать срок, а сами такие акции душились бы на корню — терять-то в отношениях с Западом нечего!

С этой точки зрения нынешнее развитие событий во внешней да и во внутренней политике выглядит для Беларуси не наихудшим. Да, хочется всего и сразу, но политика — искусство возможного. Я считаю, что усиление связей с Европой по большому счету, с точки зрения исторической перспективы работает во благо нашей страны, ее независимости даже при теперешней малосимпатичной политической системе.

Менять же ее — дело самих белорусов. Глупо думать, что десант брюссельских бюрократов высадится здесь с авторучками наперевес для сражения за демократическое будущее синеокой республики.

Александр Класковский
naviny.by

У СУСЕДЗЯЎ

НАШЫ Ў НЕВЕЛІ

У Пскоўскую вобласьць беларусы зь віцебскага памежжа езьдзяць гандляваць «зь зямлі», хаваючыся ад паліцыі. А яшчэ — на працу, бо на расейскіх сьвінакомплексах пад Невелем добрыя заробкі, у адрозьненьне ад фэрмаў суседняй Гарадоччыны.

Ад Віцебска да расейскага Невеля — трошкі болей за 100 км. Ад райцэнтра Гарадок, прыблізна роўнага зь Невелем па колькасьці насельніцтва, — амаль на палову меней. А ўжо ад мястэчка Езярышча на самым беларускім памежжы, дык увогуле 25 кілямэтраў. Гэтым і карыстаюцца мясцовыя жыхары, тлумачыць памежны страхоўшчык аўтамабіляў:

«Бачылі людзей на прыпынку? Гэта ў Расею едуць па макароны і алей, праз Езярышча раз на суткі ходзіць аўтобус. Але ў асноўным езьдзяць працаваць. На сьвінакомплексы ажно пад Вялікія Лукі. Там заробкі — ого-го, ня тое што на нашых фэрмах, дзе даярка ўзімку зарабляе 500 тысяч рублёў. Едуць і едуць, бо ні ў Гарадку, ні ў Езярышчы працы няма, усё да абуха дабіта!»

Населены пункт, які значна даўжэй быў горадам у складзе ВКЛ і Рэчы Паспалітай, чымсьці заштатным паселішчам у Расейскай імпэрыі, і які меў беларускую мінуўшчыну нават у складзе БССР — пакуль у сакавіку 1924 году не была скасаваная Віцебская губэрнія, частка якой — Вяліскі, Себескі і Невельскі паветы — увайшла ў склад РСФСР.

Здаецца ж, тое было дужа даўно. Аднак першае ўражаньне ад Невеля, нібыта грамадзянская вайна і паваенная разруха яшчэ ня скончыліся. Побач з шашой — закінуты Дом культуры з выбітымі вокнамі, а за брамай зь сярпом і молатам зеўрае пустымі праёмамі нежылы будынак з чырвонай цэглы. І нарэшце першая прыкмета сучаснасьці: білборд са слоганам «ЛДПР за Псковскую область».

Вочымі жволі шукаюць хрэстаматыйных прыкметаў «старажытнага рускага горада». І знаходзяць — у афармленьні аўтобуснага прыпынку, аздобленага малюнкамі «сямі праваслаўных цэркваў, манастыра і адной капліцы». А таксама, як пісаў пра Невель напрыканцы 19-га стагодзьдзя віцебскі этнограф і краязнаўца Аляксандар Семянтоўскі, «аднаго мураванага касьцёла, дзевяці габрэйскіх школ, 3-х грабарных і 2-х цагляных заводаў».

З усяго пералічанага ў цэнтры сучаснага Невеля можна ўбачыць хіба што Сьвята-Троіцкі сабор. І якраз побач — кірмаш, куды беларусы едуць па танныя макароны і алей. Аднак часьцей прывозяць на продаж сваё — ад прадукцыі, вырашчанай на ўласным падворку, да «падпольнай» каўбасы.

Вёдры зь беларускай бульбай стаяць недалёка ад уваходу на кірмаш. Гаспадары размаўляць ня хочуць: больш як прызнаньня, што яны беларусы, зь іх ня выцягнуць. Аднак прадукцыя карыстаецца попытам: каля яшчэ адной машыны зь беларускімі нумарамі добрая чарга па бульбу і яблыкі. Хлопец-гандляр, не адрываючыся ад вагаў, кажа каротка і ёміста: «Прывожу, значыць выгадна!»

Але найвыгаднейшага для абодвух бакоў гандлю шукаць на кірмашы марна. Жыхары Невеля спачатку падазрона агледзяць цябе з галавы да ног і толькі пасьля употайкі махнуць рукой за плот: там прадаецца «падпольная» беларуская каўбаса, зь якой змагаецца мясцовая паліцыя.

«Так, паліцыя крыху ганяе. Але што нам застаецца рабіць, калі ў Беларусі працы няма, а жыць трэба? Грузім каўбасу, „згушчонку“, сыр і на выходныя — сюды», — гаворыць гандлярка, паглядаючы па баках.

Пакупнікі дружна абураюцца: маўляў, ня трэба беларусаў ганяць, у іх дужа смачныя і каўбасы, і ўсё іншае. У супэрмаркетах «Магніт» або «Пяцёрачка» такога таннага ды смачнага нізавошта ня купіш. А што без санкніжкі ды іншых атрыбутаў законнага продажу — дык на гэта даўно ніхто не зважае.

Зрэшты, зь нядаўняга часу на кірмашы ў Невелі зьявілася афіцыйная крама «Продукты из Белоруссии». Уладальнікі гандлёвай кропкі — зь Віцебску, адтуль жа прыяжджае і гандлярка. У асартымэнце ж — прадукцыя ня толькі віцебскай вытворчасьці. Каўбасы, мяса, малочныя і кандытарскія вырабы — з розных рэгіёнаў. Пакупнікі задаволеныя, паўтараюць ужо пачутае раней «беларускія прадукты натуральныя» і «ваш Лукашэнка сочыць за якасьцю».

Што да рэчаўнай часткі невельскага кірмашу, то тут у асабліва буйных маштабах гандлююць адзеньнем «сэканд хэнд» з Эўропы. І — кажуць — попытам карыстаюцца зноў-такі беларускія тавары. Праўда, у краме «Продукты из Белоруссии», што побач з кірмашом, пакупнікоў амаль не было.

Прыметнік «беларускае» даўно стаў тут сынонімам «якаснае», калі вядзецца пра харчы або адзеньне. А вось пра заробкі ў Беларусі расейцы ў Невелі разважаюць са шкадобай.

«Хіба гэта грошы, што ў вас атрымліваюць? Дый беспрацоўе ў вас... Вось пачакайце, наш Пуцін набудуе сьвінакомплексаў. Ужо адзін збудавалі, дык там рабочыя атрымліваюць па 20 тысяч рублёў! У нас настаўнікі, і тыя маюць толькі каля 12 тысяч. Будзе праца і вам, беларусікі! Прыяжджайце! Ну і Лукашэнка ваш, канешне, маладзец! Мы яго ўсе любім. У вас паўсюль парадак,» — разважае спадар, паказваючы дарогу да невельскай адміністрацыі і цэнтру гарадка.

Адміністрацыя тут суседнічае з будынкам, дзе даўно і надзейна забітыя вокны. Калі зірнуць лявей, то ўбачыш помнік Леніну. За ягонай сьпінай — крама «Кооператор» зь вясёлкавай сымболікай. А сам правадыр сусьветнага пралетарыяту выглядае драбнаватым падлеткам, ускочыўшым на неадпаведна вялікі пастамэнт. Ягоны позірк накіраваны ці то на кінатэатар «Ракета», дзе фільмы апошні раз паказвалі ў мінулым стагодзьдзі, ці то на абшарпаны бюст Пушкіна, прыткнуты ў сквэрыку за аўтобусным прыпынкам.

Пушкіна шкада: у свой час ён стаўся ахвярай царызму і быў сасланы ў пскоўскую глыбінку, а цяпер ягоныя нашчадкі шкадуюць для клясыка якаснага цэмэнту ды блакітнай фарбы. І пра паэзію, дзе «Пушкін — наша ўсё», ня згадваюць, — хваляць Лукашэнку і «падпольную» каўбасу, якую прывозяць у Расею беспрацоўныя беларусы.

www.svaboda.org

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 28.02.2016 у 18.30
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.